

Om Nordisk Ministerråd – og hvorfor det er vigtigt for dig

SVÆRE ORD I TEKSTEN

MINISTER: Den person i et lands regering, der har ansvaret for et bestemt område. En miljøminister har for eksempel ansvaret for det, der handler om miljø, forurening og natur.

DEMOKRATI: Når hele folket i et land bestemmer, hvem der skal lede landet. Det betyder, at alle over 18 år kan stemme, når der er valg, og at alle har lov til at sige deres mening.

POLITIKERE: Mennesker, der er valgt til at tage beslutninger. Det kan være i byrådet, i en kommune, i et regionsråd eller i landets parlament. I Danmark kaldes parlamentet Folketinget.

ORGANISATION: Når mange mennesker går sammen for at lave noget i fællesskab, eller fordi de er enige om, at et område er vigtigt, kaldes det ofte en organisation. Der findes mange forskellige organisationer. Røde Kors, Kræftens Bekæmpelse og Dansk Boldspil-Union er nogle af de organisationer, der findes i Danmark.

FORSKNING: Når eksperter undersøger noget meget grundigt for at finde ud af nye ting, kaldes det forskning.

VIDEN: Det vi ved om forskellige områder af vores liv og verden. Når vi finder ud af noget nyt, for eksempel gennem forskning, siger man, at vi får ny viden.

GENERALSEKRETÆR: Den øverste chef for en organisation kaldes nogle gange en generalsekretær.

REGERING: Den øverste ledelse i et land. Det er statsministeren, der er chef for regeringen.

POLITIK: De planer eller mål, politikerne laver, for hvordan et land skal være at leve i, eller hvordan det skal ændre sig.

FN: Står for De Forenede Nationer. FN er en sammenslutning af alle verdens lande. Her mødes de og diskuterer de problemer, der er i verden, og hvordan de kan løses.

EU: Står for Den Europæiske Union. EU er et samarbejde mellem 27 lande i Europa, hvor der bliver lavet fælles regler og mål for emner som sundhed, klima og meget mere. Sverige, Danmark og Finland er med i EU.

PRIS: Et andet ord for præmie, når nogen for eksempel vinder en konkurrence.

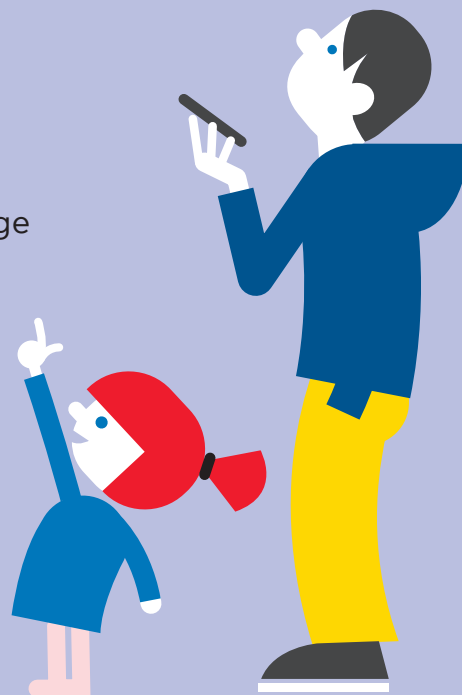

HEJ MED DIG!

Vi er glade for, at du har åbnet folderen her, som kan fortælle dig alt, hvad der er værd at vide om Nordens stærkeste samarbejde: Nordisk Ministerråd. Måske tænker du, at Nordisk Ministerråd kun er for de voksne, men faktisk er Nordisk Ministerråd vigtigt for netop dig – og alle andre børn og unge i Norden. Nordisk Ministerråd er først og fremmest et samarbejde mellem de nordiske lande. Du kan læse mere om os lige her!

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 5** Hvad er Nordisk Ministerråd?
- 7** Hvorfor samarbejder vi lige netop i Norden?
- 9** Hvad laver Nordisk Ministerråd?
- 11** Hvordan arbejder Nordisk Ministerråd?
- 13** Hvad får vi ud af samarbejde?
- 15** Nordisk Ministerråd arbejder for børn og unge
- 16** Her møder du selv Nordisk Ministerråd
- 18** Her kan du læse om noget af det Nordisk Ministerråd arbejder med

FAKTA OM NORDEN

De fleste af de nordiske lande er ret små, men samlet er hele Norden et gigantisk område. Faktisk fylder Norden hele 3,5 millioner kvadratkilometer, og det svarer til 528 millioner fodboldbaner. Grønland udgør langt over halvdelen – 60 procent – af Nordens samlede areal.

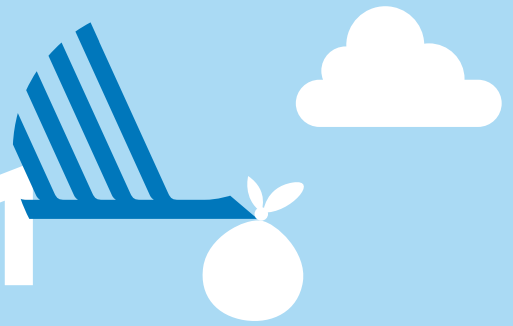
Det samlede antal indbyggere i de nordiske lande er mere end 27 millioner.

I Norden tales mere end syv forskellige sprog. Det er dansk, svensk, norsk, islandsk, finsk, grønlandsk, færøsk og flere forskellige samiske sprog. De samiske sprog tales af samerne, som er et folk, der lever i de nordlige dele af Norge, Sverige, Finland og Rusland.

Hvad er Nordisk Ministerråd?

1971

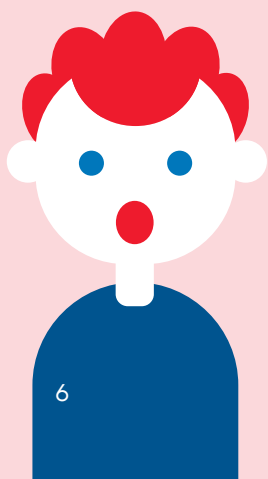
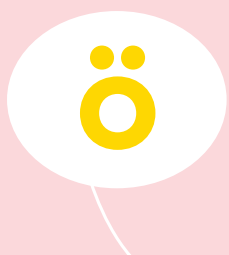

Nordisk Ministerråd har eksisteret siden 1971, og rådet hjælper de nordiske lande med at samarbejde. De nordiske lande er Island, Norge, Danmark, Sverige og Finland, men områderne Grønland, Færøerne og Ålandsøerne er også med i Nordisk Ministerråd.

Men Nordisk Ministerråd er ikke bare ét råd. I alt er der 12 ministerråd, der arbejder med forskellige emner. I rådene mødes **ministrene** fra de nordiske lande og diskuterer hver deres område. For eksempel mødes alle klima- og miljøministrene og diskuterer klima og miljø. Det samme gælder for undervisning, sundhed og meget andet.

De fem nordiske lande skiftes til at styre arbejdet i Nordisk Ministerråd. Det gør de i et år ad gangen. På den måde skiftes landene til at bestemme, hvad Nordisk Ministerråd især skal have fokus på.

VIDSTE DU...

De nordiske sprog skrives med det latinske alfabet. Fælles for dansk og norsk er bogstaverne æ og ø som svarer til de svenske ä og ö, mens Island har æ og ö.

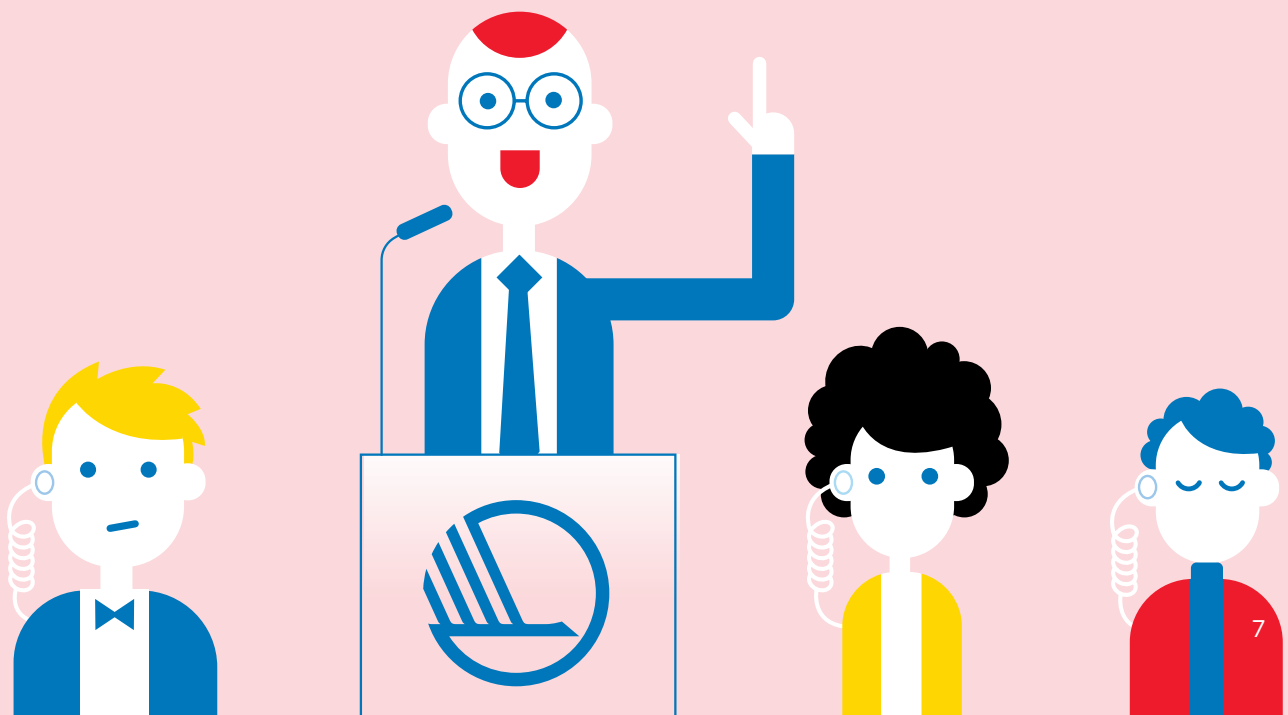
Hvorfor samarbejder vi lige netop i Norden?

De nordiske lande har mange ting til fælles. Samtidig har vi gennem historien hørt tæt sammen. Flere af landene har sprog, der ligner hinanden. Det er især dansk, svensk og norsk. Samtidig ligner vores hverdag meget hinanden i Norden. Den måde vi har indrettet vores skoler og vores arbejdsdag på er meget ens.

Vi har også et fælles syn på **demokrati** og på, hvordan dem, der bestemmer, skal opføre sig overfor folk, der bor i landet. Samtidig er der i alle de nordiske lande rigtig mange foreninger og **organisationer**, hvor alle mennesker kan være medlemmer. På den måde kan de være med til at påvirke de beslutninger, **politikerne** træffer. Nordisk Ministerråd samarbejder rigtig meget med den slags foreninger og organisationer.

Og fordi landene har alle de ting til fælles, bliver det nemmere at samarbejde.

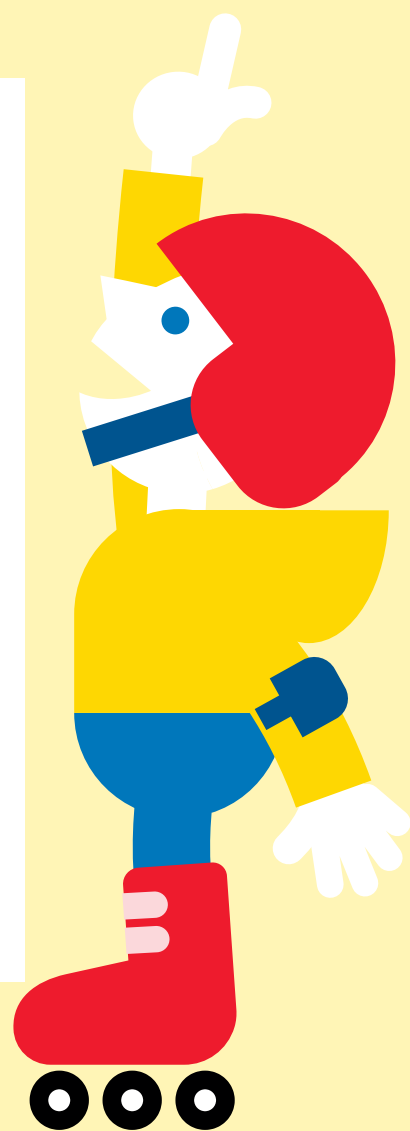
DET ARBEJDER NORDISK MINISTERRÅD FOR

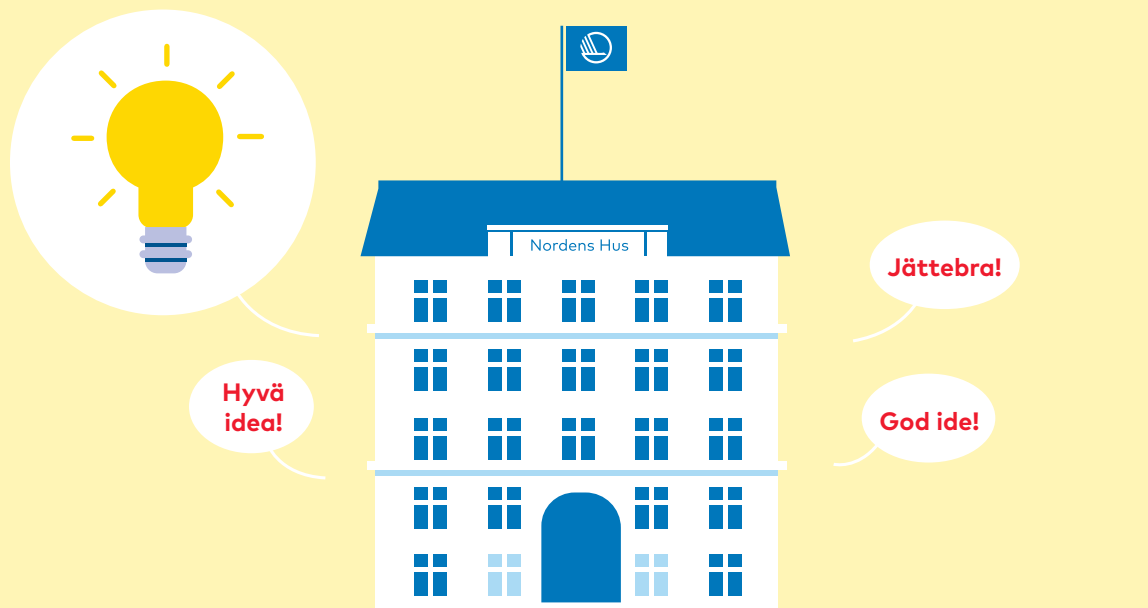
Man skal blive ved med at kunne rejse på tværs af alle landene i Norden.

Norden skal være bæredygtig. Det vil sige, at den måde, vi lever på i de nordiske lande, ikke skal slide kloden eller menneskene på kloden op.

Ligestilling mellem kønnene er meget vigtigt i de nordiske lande. Ligestilling betyder, at mænd og kvinder har de samme muligheder, og at der ikke gøres forskel.

Politikerne skal lytte til børn og unge. Børn og unge skal have mulighed for at påvirke deres egen verden og fremtid.

Hvad laver Nordisk Ministerråd?

Ministrene samarbejder om at finde ud af, hvad ministerrådet skal arbejde med. Når de mødes, diskuterer og beslutter de hvilket arbejde, der skal laves i Nordisk Ministerråd indenfor netop deres område. Når de tager beslutninger, skal de være enige. De finder også ud af, hvad der skal bruges penge på.

Samtidig har Nordisk Ministerråd det, der hedder et sekretariat, som er en slags kontor. Her arbejder der folk fra hele Norden, og der bliver talt både svensk, norsk og dansk. Det er her, det arbejde, som ministrene beslutter skal laves, bliver udført. I sekretariatet er der en **generalsekretær**, der bestemmer over det arbejde, der hver dag bliver lavet i Nordisk Ministerråd. Men det er ministrene, og derfor alle **regeringerne** i de nordiske lande, der bestemmer, hvad arbejdet skal gå ud på.

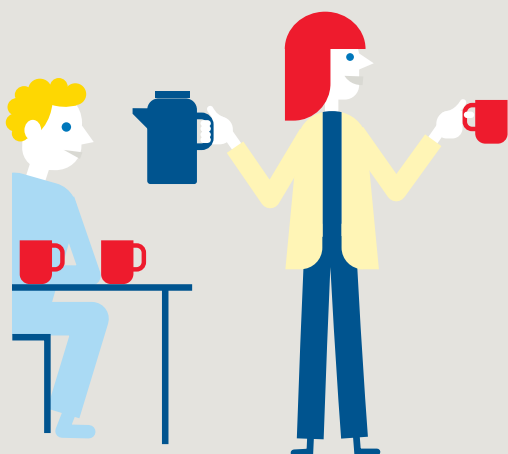

Hvordan arbejder Nordisk Ministerråd?

Arbejdet i Nordisk Ministerråd går især ud på at få mennesker fra de forskellige nordiske lande til at mødes. Derfor hjælper Nordisk Ministerråd forskellige mennesker fra de nordiske lande med at samarbejde. Det kan for eksempel være organisationer, der arbejder med børn og unges rettigheder, som får penge til at lave et møde på tværs af hele Norden. Nordisk Ministerråd giver også penge til folk, der arbejder med at lave film, bøger eller foldere om et emne.

Dem, der arbejder i Nordisk Ministerråds sekretariat, samler **forskning** og **viden** indenfor de forskellige områder. Så kan politikere i de forskellige landes regeringer og parlamenter bruge den viden til at lave deres **politik**. For eksempel har Nordisk Ministerråd bestemt de råd om sund mad, der i dag bliver brugt i alle Nordens lande, blandt andet på skolerne.

Og så laver Nordisk Ministerråd også selv store møder. For eksempel møder, hvor børn kan få mulighed for at fortælle **politikere**, hvad de mener om forskellige ting.

Hvad får vi ud af samarbejde?

I Norden får vi ekstra meget ud af at dele viden med hinanden, fordi de nordiske lande ligner hinanden så meget. Hvis noget for eksempel fungerer rigtig godt i Sverige, er der god chance for, at det også vil kunne fungere rigtig godt i de andre nordiske lande.

Samarbejdet betyder også, at vi bliver stærkere. De nordiske lande er alle små lande. Derfor er det vigtigt at stå sammen, hvis vi vil høres i verden. På den måde kan vi få mere indflydelse blandt verdens store lande.

For eksempel samarbejder de nordiske lande ofte i **FN**. Her bliver vi stærkere, når vi står sammen, så vi kan påvirke andre lande. Det kan for eksempel være på områder som børn og unge eller klima og miljø.

De nordiske lande, der er med i **EU**, samarbejder også rigtig meget dér.

Nordisk Ministerråd arbejder for børn og unge

Et af de vigtigste mål for Nordisk Ministerråd er, at børn og unge i Norden skal have det godt.

Derfor arbejder vi for, at der på alle de områder, som ministerrådet arbejder med, bliver tænkt grundigt over, hvordan det påvirker børn og unge. Og hvordan børn og unge kan få indflydelse.

Vi samarbejder tæt med de organisationer, der taler for børn og unge i alle de nordiske lande. Vi arbejder for, at de unge her bliver hørt og inddraget, når landenes politikere, skal træffe beslutninger.

Vi ønsker, at skoleelever kan mødes på tværs af landene.

Vi laver fælles projekter for børn om de nordiske sprog.

Vi støtter projekter, hvor børn og unge

på tværs af Norden kan

kæmpe for det, de synes er

vigtigt. I Nordisk Ministerråd

vil vi gerne inddrage børn og

unge endnu mere. Du kan altid

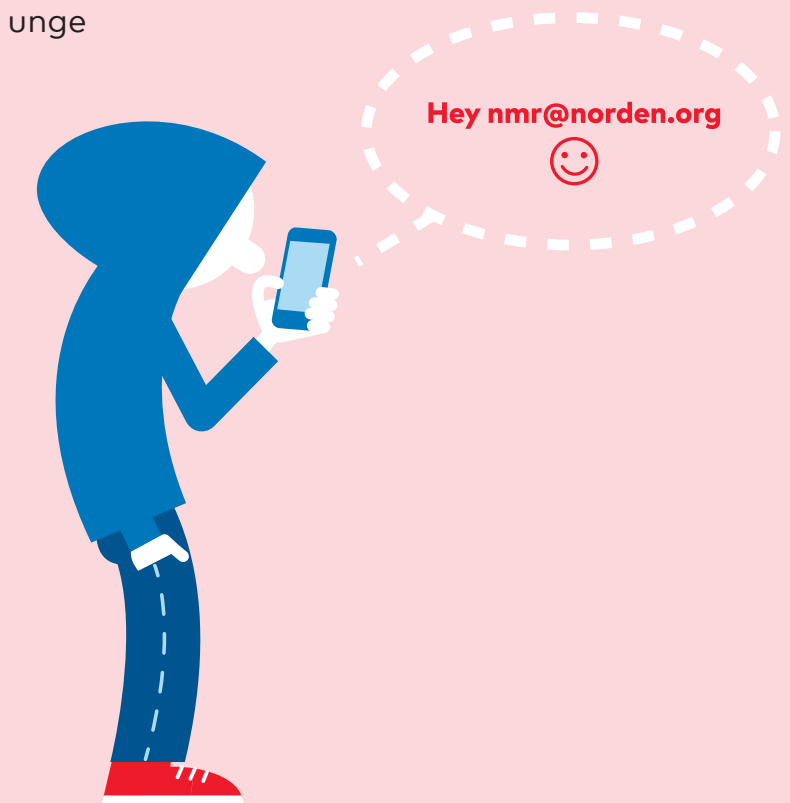
tage fat i Nordisk Ministerråd,

hvis du har en ide til et projekt,

hvor børn og unge i Norden

kan lave noget sammen.

Skriv din idé til nmr@norden.org

Her møder du selv Nordisk Ministerråd

VED GRÆNSEN

Hvis du skal ud at rejse i Norden, kan du helt tydeligt se, at Nordens lande arbejder tæt sammen i "Nordisk Ministerråd". Norden er nemlig ét område. Hvis du bor i et nordisk land, kan du frit rejse over grænserne til de andre lande uden at vise pas. På nogle helt særlige tidspunkter kan der alligevel komme kontrol ved grænserne. Det skete for eksempel i 2020, da det nye coronavirus kom til Europa og mange blev syge, også i de nordiske lande. Men normalt kan man frit køre over grænsen til de andre lande uden at stoppe. Det er også nemt at arbejde eller tage en uddannelse i et af de andre lande.

I BOGREOLEN

Nordisk Ministerråd giver penge til, at rigtig mange børne- og ungdomsbøger, der udkommer i de nordiske lande, bliver oversat til de andre nordiske sprog. Det gør vi for at støtte det nordiske fællesskab gennem bøger.

I SUPERMARKEDET

Du møder faktisk Nordisk Ministerråd, når du køber ind. Nordisk Ministerråd står nemlig bag Svanemærket, som er et af de allerførste miljømærker. Det er et mærke, som varer kan få, hvis de opfylder nogle krav til sundhed og miljø.

HER KAN DU LÆSE OM NOGET AF DET, NORDISK MINISTERRÅD ARBEJDER MED

LOV OG RET: Hvis det skal blive endnu nemmere at samarbejde i Norden, er det vigtigt, at lovene og reglerne i de forskellige lande ligner hinanden. Det er en del af at få Norden til at hænge endnu bedre sammen.

ARBEJDSLIV: I de nordiske lande skal det være rart at gå på arbejde. Man må ikke blive syg eller slidt op af sit job. Samtidig skal det være nemt at få arbejdskraft til sin virksomhed, uanset hvor i Norden, de mennesker man vil ansætte, kommer fra. Derfor samarbejder de nordiske lande rigtig meget om reglerne på arbejdsmarkedet.

MILJØ OG KLIMA: Landene i Norden vil alle sammen gerne gå foran, når det gælder miljø og klima. Alle landene gør meget for at blive mere klimavenlige og bæredygtige, men vi kan altid blive bedre. Her kan landene i Norden sammen få mere indflydelse på andre lande i verden, så de også kan passe bedre på kloden.

BØRN OG UNGE: Norden skal være det bedste sted i verden for børn og unge. Det betyder, at Norden skal sikre, at børn og unge har det godt, og at de ved, at de har ret til at blive hørt. De skal også have mulighed for at få indflydelse på beslutninger, der handler om dem.

KULTUR: Kunst og kultur er en vigtig del af fællesskabet mellem de nordiske lande. Den kunst og kultur, der bliver skabt i Norden, viser nemlig de værdier, vi har til fælles.

UDDANNELSE OG FORSKNING: Nordisk Ministerråd arbejder også for, at der skal være et godt fællesskab omkring uddannelse og forskning i Norden. Det skal komme både børn, unge og voksne til gode.

LIGESTILLING: I Norden skal der være lige gode muligheder for alle, uanset hvilket køn man har. Ligestilling betyder, at mænd og kvinder har de samme muligheder, og at der ikke gøres forskel. Landene i Norden har arbejdet sammen om ligestilling i mere end 40 år.

SPROG: Det er vigtigt, at vi i Norden bliver ved med at prøve at forstå hinanden og de sprog, vi har til fælles. Det gælder især dansk, norsk og svensk. Det gør det også nemmere at rejse, uddanne sig og arbejde på tværs af landene, hvis vi kender til hinandens sprog.

Om Nordisk Ministerråd – og hvorfor det er vigtigt for dig

Nord 2021:015
978-92-893-6829-2 Print
978-92-893-6830-8 Pdf
978-92-893-6831-5 Online
<http://doi.org/10.6027/nord2021-015>

Denne publikation findes også som en webtilgængelig version
online: www.pub.norden.org/nord2021-015

© Nordisk Ministerråd 2021

Skribent: Turi Kjestine Meyhoff
Referencegruppe: Amalie, 11 år - Alfred, 11 år
Minna, 10 år - Emma, 10 år - Billie, 11 år
Illustrationer: Knud Andersen
Layout: Louise Jeppesen
Tryk: Rosendahls

Printed in Denmark

DET NORDISKE SAMARBEJDE

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd
Nordens Hus
Ved Stranden 18
1061 København K
www.norden.org

Læs flere nordiske publikationer: www.norden.org/da/publikationer

Nordisk Ministerråd
Nordens Hus
Ved Stranden 18
1061 København K
www.norden.org

Nordisk Ministerråd er verdens ældste fællesskab.
Her samarbejder de nordiske lande om alt fra klima og
miljø til uddannelse, arbejdspladser og børn og unge.

I Norden er der tre områder, fem lande og
27 millioner mennesker. Når vi arbejder sammen
i Norden, står vi stærkere og kan gøre en forskel
for hele kloden.

I folderen her kan du læse om Nordisk Ministerråd.

